

Briselē, 2015. gada 20. jūlijā
(OR. en)

10897/15

COHOM 81
CFSP/PESC 399
COSCE 5
FREMP 160
INF 132
JAI 562
RELEX 604
DEVGEN 132
CONUN 142

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Datums:	2015. gada 20. jūlijs
lepr. dok. Nr.:	10875/15 COHOM 80 CFSP/PESC 395 COSCE 4 FREMP 158 INF 131 JAI 558 RELEX 597 DEVGEN 131 CONUN 141
Temats:	Projekts – Padomes secinājumi par rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–2019. gads)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–2019. gads), ko Padome pieņēma 2015. gada 20. jūlijā.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR RĪCĪBAS PLĀNU CILVĒKTIESĪBU UN
DEMOKRĀTIJAS JOMĀ (2015.–2019. GADS)**

Ārlietu padome, 2015. gada 20. jūlijs

1. Paužot gandarījumu par kopīgo paziņojumu "*Cilvēktiesību jautājumi joprojām ES uzmanības centrā*", ko iesniedza Eiropas Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Komisija, Padome pieņem jaunu rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā laikposmam no 2015. līdz 2019. gadam. Ar šo rīcības plānu Padome vēlreiz apliecina Eiropas Savienības apņemšanos veicināt un aizsargāt cilvēktiesības un atbalstīt demokrātiju visā pasaulē.

2. Pamatojoties uz Stratēģisko satvaru par cilvēktiesībām un demokrātiju un 2012.–2014. gada rīcības plānu, Eiropas Savienība ir guvusi būtiskus panākumus, uzlabojot savu darbību ietekmi un saskaņotību cilvēktiesību un demokrātijas jomā. ES ir turpinājusi pilnveidot pamatnostādnes par būtiskiem cilvēktiesību jautājumiem, uzlabojusi divpusējā darba efektivitāti cilvēktiesību un demokrātijas jomā, sekmīgi veicinājusi rīcību daudzpusējā līmenī un uzlabojusi cilvēktiesību integrāciju visā ES ārējā darbībā. Padome arī atzinīgi vērtē ES īpašā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos *Stavros Lambrinidis* svarīgo veikumu, kas lielā mērā veicina ES cilvēktiesību politikas efektivitāti, saskaņotību un redzamību, un pauž pilnīgu politisku atbalstu viņa darbam.

3. Pašreizējo sarežģīto krīžu un plaši izplatīto cilvēktiesību un pamatbrīvību pārkāpumu dēļ vajadzīgi vēl apņēmīgāki ES pūliņi. Šim rīcības plānam vajadzētu sniegt ES iespēju risināt šos uzdevumus, īstenojot mērķtiecīgāku rīcību, sistemātiski un koordinēti izmantojot tās rīcībā esošos instrumentus un pastiprinot savas politikas un instrumentu ietekmi uz vietas. ES liks īpašu uzsvaru uz vietējo iestāžu un mehānismu, tostarp valstu cilvēktiesību iestāžu, kā arī pilsoniskās sabiedrības, kopīgu atbildību un sadarbību ar tiem. ES veicinās diskriminācijas aizlieguma, dzimumu līdztiesības un iespēju došanas sievietēm principus. ES nodrošinās arī visaptverošu cilvēktiesībās balstītu pieeju konfliktu un krīžu novēršanai un risināšanai un turpinās integrēt cilvēktiesības ES politikas ārējos aspektos, lai panāktu labāku politikas saskaņotību, jo īpaši migrācijas, tirdzniecības un ieguldījumu, attīstības sadarbības un pretterorisma jomās.

4. ES joprojām ir apņēmības pilna īstenot visu programmu cilvēktiesību un demokrātijas jomā, kā atspoguļots 2012. gada stratēģiskajā satvarā par cilvēktiesībām un demokrātiju, uz kuru joprojām ir balstītas Savienības darbības, un ES cilvēktiesību pamatnostādņēs, Padomes secinājumos un stratēģijas dokumentos. ES turpinās veicināt un aizstāvēt visu cilvēktiesību universālumu un nedalāmību partnerībās ar valstīm visos reģionos, cieši sadarbojoties ar starptautiskām un reģionālām organizācijām un pilsonisko sabiedrību. ES pastiprinās centienus veicināt drošu un labvēlīgu vidi, kurā var uzplaukt pilsoniskā sabiedrība un neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi. ES uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības dalībnieki un cilvēktiesību aizstāvji sniedz būtisku ieguldījumu mierā un drošībā, stabilitātē un labklājībā.

5. Padome atzinīgi vērtē Augstās pārstāves / priekšsēdētāja vietnieces un Eiropas Komisijas svarīgo lomu ES cilvēktiesību politikas konsekventas un saskanīgas īstenošanas veicināšanā. Rīcības plāns tiks īstenots, cieši iesaistot Eiropas Parlamentu un regulāri apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, jo īpaši pilsoniskās sabiedrības organizācijām. ES ir apņēmusies pilna uzlabot publisko diplomātiju un saziņu saistībā ar savām darbībām cilvēktiesību jomā. Rīcības plāna starpposma pārskatīšana tiks veikta 2017. gadā, un tas notiks vienlaicīgi ar ārējās finansēšanas instrumentu starpposma pārskatīšanu, lai panāktu labāku saskaņotību. Padome aicina visus partnerus dot ieguldījumu šā rīcības plāna sekmīgā īstenošanā un veicināt cilvēktiesības un demokrātiju visā pasaulē.

Pielikums: rīcības plāns

ES RĪCĪBAS PLĀNS CILVĒKTIESĪBU UN DEMOKRĀTIJAS JOMĀ

Šā rīcības plāna mērķis ir turpināt īstenot ES stratēģisko satvaru cilvēktiesību un demokrātijas jomā, nodrošinot pietiekami lielu rīcības brīvību, lai risinātu nākotnes problēmjautājumus, tiklīdz tādi rodas. Tas ir balstīts uz ES cilvēktiesību un demokrātijas atbalsta politikas esošo sistēmu ārējās darbības jomā¹, proti, ES pamatnostādņēm, instrumentu kopumiem un citām saskaņotām nostājām un dažādiem ārējiem finanšu instrumentiem, jo īpaši Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu. Šis rīcības plāns ietver būtiskus ES ārējās darbības cilvēktiesību aspektus.

Lai nodrošinātu rīcības plāna efektīvu īstenošanu, Eiropas iestādēm ir būtiski **sadarboties**, ievērojot katras iestādes atšķirīgos pienākumus un kompetenci un to, ka vajadzības gadījumā rīcības plānu īsteno dalībvalstis. Par izklāstīto darbību veikšanu ir atbildīgs Augstais pārstāvis/priekšsēdētāja vietnieks, kuram palīdz Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), un Komisija, Padome un dalībvalstis, ievērojot savas attiecīgās kompetences jomas, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienību². Saskaņā ar savām pilnvarām ES īpašais pārstāvis cilvēktiesību jautājumos palīdz īstenot rīcības plānu. Šis rīcības plāns aptver laikposmu līdz 2019. gada 31. decembrim, un tā īstenošanu pārskatīs 2017. gadā.

¹ Neskarot ES paplašināšanās politikas īpašos pasākumus attiecībā uz kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm.

² Lēmumus par konkrētiem pasākumiem šā rīcības plāna īstenošanai pieņems saskaņā ar Līgumiem. Rīcības plāns neietekmē kompetenču sadali starp ES un dalībvalstīm, un to interpretēs atbilstīgi Līgumiem pievienotajai 13. deklarācijai.

Projekts – jaunais rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–2019. gads)

Mērķis	Pasākums	Termiņš	Atbildība
I. RĪCĪBSPĒKU LĪDZATBILDĪBAS STIPRINĀŠANA UZ VIETAS			
<i>a) Visaptverošs atbalsts publiskajām iestādēm</i>			
1. Atbalsts valstu cilvēktiesību iestāžu darbībai	a. Atzīt to, cik būtiska ir valstu cilvēktiesību iestāžu kā neatkarīgu iestāžu loma, un atbalstīt to; apstiprināt ES apņemšanos atbalstīt un sadarboties jo īpaši ar minētajām iestādēm, kuras atbilst Parīzes principiem; strādāt, lai stiprinātu šādu valstu cilvēktiesību iestāžu iesaistīšanu apspriešanās procesā valsts līmenī, jo īpaši attiecībā uz cilvēktiesību dialogiem un trešo valstu reformām.	turpinās	Komisijas dienesti (KOM), EĀDD, dalībvalstis (DV)
	b. Valstu cilvēktiesību iestāžu starptautiskās koordinācijas komitejas kontekstā stiprināt to iestāžu darbībai, kurām ir "A" statuss, atbalstīt iestādes ar "B" statusu pārejā uz "A" statusu un sadarboties ar to reģionālajiem un starptautiskajiem tīkliem; darbs ar šiem jautājumiem būtu jāņem vērā ES ārējās darbības finansēšanas instrumentu nākamajā starpposma plānošanas periodā.	līdz 2017. gadam	KOM, EĀDD, DV
	c. Veicināt sadarbību starp valstu cilvēktiesību iestādēm ES dalībvalstīs un valstu cilvēktiesību iestādēm partnervalstīs.	turpinās	DV, KOM

2. Atbalsts vēlēšanu procesa godīgai norisei un vēlēšanu pārvaldības struktūru stiprināšana	a. Stiprināt vēlēšanu pārvaldības struktūru lomu un darbspēju un sabiedrības uzticēšanos šīm struktūrām, lai tās varētu neatkarīgi un efektīvi rīkot ticamas, iekļaujošas un pārredzamas vēlēšanas, jo īpaši risinot ciešu un mērķtiecīgu dialogu un izstrādājot ilgtermiņa atbalsta stratēģiju, kā mērķis ir sekmēt vēlēšanu procesa godīgu norisi.	turpinās	KOM, EĀDD, DV
	b. Visā demokrātiskajā ciklā sekmēt līdzdalību veicinošu un iekļaujošu dialogu starp vēlēšanu pārvaldības struktūrām un svarīgākajām ieinteresētajām personām, lai palielinātu politisko partiju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzdalību, tostarp darot pieejamu informāciju un nodrošinot to iesaistīšanu visos vēlēšanu novērošanas procesa posmos; uzlabot vēlēšanu vietējo novērotāju apmācību.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	c. Sekmēt sieviešu un atstumtām grupām piederošu personu plašāku līdzdalību visos vēlēšanu procesa posmos.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
3. Parlamentāro iestāžu darbības atbalsts	a. Atbalstīt parlamentu likumdošanas, budžeta un uzraudzības prerogatīvu pilnveidošanu, palīdzēt parlamentiem organizēt publiskas debates par galvenajiem reformu jautājumiem, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās starptautiskās saistības un standartus cilvēktiesību jomā.	turpinās	KOM, EĀDD, DV
	b. Ietvert parlamentāro dimensiju ES un ES dalībvalstu labas pārvaldības un budžeta atbalsta programmās.	līdz 2017. gadam	KOM, EĀDD, DV

4. Mērķtiecīgs atbalsts tieslietu sistēmai	a. Tiesu sistēmas reformu (gan krimināltiesību, gan civiltiesību jomā) papildināt ar juridisko profesiju pārstāvju atbilstīgu apmācību, lai palielinātu informētību par starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem un saistībām; atbalstīt tiesībaizsardzības iestāžu reformu, tostarp izmantojot apmācību par cilvēktiesībām, un sniegt atbalstu aizturēšanas vietām, lai panāktu, ka aizturēšanas apstākļi atbilst starptautiskajiem standartiem.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV
	b. Divpusējā un daudzpusējā līmenī pārraudzīt un veicināt partnervalstu starptautisko saistību ievērošanu attiecībā uz tiesu pieejamību un taisnīgu tiesu visos tiesvedības posmos; vajadzības gadījumā piedāvāt tehnisko sadarbību un atbalstu; sekmēt tiesu iestāžu neatkarību; veicināt tiesu pieejamību vietējā līmenī.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
5. Visaptveroša atbalsta sniegšana publiskajām iestādēm	a. Turpināt stiprināt labu pārvaldību un tiesiskumu, atbalstot varas dalījumu un demokrātisko iestāžu neatkarību un pārskatatbildību; veicināt vietējo rīcībspēku lomu reformu procesos, tostarp konstitucionālo reformu procesā, lai labāk ņemtu vērā dažādu ieinteresēto personu intereses.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	b. Sekmēt tādu specializētu struktūru izveidi korupcijas novēršanas jomā, kas uzrauga publisko iestāžu pārskatatbildību; stiprināt valsts pārvaldes un korupcijas novēršanas struktūru darbību un zinātību, lai tās varētu godprātīgi izstrādāt un īstenot politiku un labi pārvaldīt publiskos resursus.	turpinās	KOM, EĀDD, DV
6. Sadarbības stiprināšana ar ANO un reģionālajiem cilvēktiesību un demokrātijas mehānismiem	a. Stiprināt cilvēktiesību un demokrātijas aspektus ES sadarbībā ar ANO un reģionālām organizācijām un mehānismiem, jo īpaši cenšoties panākt sinerģiju un izstrādāt kopīgas iniciatīvas par galvenajiem tematiskajiem jautājumiem un attiecībā uz svarīgiem daudzpusējiem pasākumiem.	turpinās	EĀDD, KOM
	b. Sekmēt dialogu un darbības veidošanas iniciatīvas starp reģionālajiem cilvēktiesību un demokrātijas mehānismiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

b) Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana			
7. Ciešākas partnerības veicināšana ar trešo valstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp sociālajiem partneriem, un starp iestādēm, parlamentiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām	a. Veicināt un atbalstīt strukturētu apmaiņu, cita starpā daloties labākajā praksē un gūtajā pieredzē starp valdībām, parlamenta deputātiem un pilsonisko sabiedrību, tostarp sociālo partneru pārstāvjiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	b. Turpināt nostiprināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbību uzraudzīt valdību pārskatatbildību, tostarp apmainoties ar labāko praksi starp pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sekmējot daudzpusēju dialogu un cilvēktiesības, un pilsonisko izglītošanu.	turpinās	KOM, EĀDD, DV
	c. Uzlabot tādu konsultāciju kvalitāti, kuras ES organizē vietējā līmenī, jo īpaši, lai politikas izstrādē un īstenošanā ņemtu vērā pilsoniskās sabiedrības viedokļus; veicināt daudzpusēju ieinteresēto personu dialogu (iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, ES un citi dalībnieki) kā daļu no ES deleģāciju valstu plāniem sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību.	turpinās	KOM, EĀDD, DV
	d. Sekmēt ES sadarbību ar politiskajām partijām un iedzīvotāju kustībām, lai stiprinātu politisko plurālismu un partiju lomu pārskatatbildīgu iestāžu un prakses, kā arī iekļaujošu valsts reformu procesu veicināšanā.	turpinās	KOM, EĀDD, DV
8. Tādu pilsoniskās sabiedrības organizāciju stiprināšana, kas rūpējas par sieviešu un meiteņu tiesību aizsardzību	Atbalstīt sieviešu organizācijas un cilvēktiesību aizstāvjus, tiem strādājot sieviešu un meiteņu tiesību aizstāvības jomā, un mudināt tos aktīvāk iesaistīties procesos, kuros lēmumu pieņēmēji atskaitās par dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību jautājumiem; mudināt lēmumu pieņēmējus iesaistīties dialogā ar sieviešu organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

9. Cilvēktiesību aizstāvju atbalsta stiprināšana, tostarp starptautiskos un reģionālos forumos	a. Palielināt konsekventu atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem, kas panākams: runājot, tostarp augsta līmeņa apmeklējumu, dialogu un misiju laikā, par apdraudētajiem cilvēktiesību aizstāvjiem; pievērsties nesodāmībai gadījumos, kad notikusi vardarbība pret cilvēktiesību aizstāvjiem; vairāk sadalot pienākumus starp ES delegācijām un dalībvalstu vēstniecībām un lielākā mērā koordinējot to rīcību attiecībā uz cilvēktiesību aizstāvju aizsardzības pasākumiem; apmainoties ar labāko praksi saistībā ar atbilstošiem mehānismiem, tostarp pagaidu patvēruma shēmām un vīzām ārkārtas situācijās; turpinot sniegt atbalstu un sadarboties ar ANO un reģionāliem mehānismiem cilvēktiesību aizstāvju aizsardzībai; pastiprinot atbalstu daudzpusējām iniciatīvām attiecībā uz cilvēktiesību aizstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības telpu, tostarp ANO un reģionālās organizācijās.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Nodrošināt biežākas informēšanas darbības lauku apvidos un sistemātiskāku atbalstu tiem cilvēktiesību aizstāvjiem, kuri strādā ar sieviešu tiesību jautājumiem un LGBTI tiesību jautājumiem, un tiem, kuri iestājas par atstumtām grupām piederību personu tiesībām un iekļaušanu.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
10. Reaģēšana uz pilsoniskās sabiedrības telpas apdraudējumiem	a. Veicināt un atbalstīt tiesību aktus, politiku un mehānismus, kas izstrādāti cilvēktiesību aizstāvju aizsardzībai; jo īpaši stiprināt attiecīgo ES pamatnostādņu un saskaņā ar Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu uzsāktā ES cilvēktiesību aizstāvju mehānisma īstenošanu.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Uzraudzīt un izvērtēt juridisko (piemēram, tiesību akti un noteikumi) un pārējo pilsoniskās sabiedrības, tostarp sociālo partneru, vidi (piemēram, patvaļīgi procesuālie, finansiālie pārkāpumi vai ierobežojumi, jo īpaši attiecībā uz ārvalstu finansējumu) un proaktīvi noteikt un ziņot par pilsoniskās sabiedrības telpas apdraudējumiem, tostarp represijām, un veikt pasākumus, lai vērstos pret šādiem	turpinās	EĀDD, KOM, DV

	apdraudējumiem.		
	c. Raidot publiskus vai ar publisko vidi nesaistītus signālus, iebilst pret nepamatotiem ierobežojumiem attiecībā uz miermīlīgas biedrošanās un pulcēšanās brīvību, pilsoniskās sabiedrības telpas sašaurināšanu un pilsoniskās sabiedrības darba, tostarp cilvēktiesību aizstāvju darba, traucēšanas mēģinājumiem, kas izpaužas kā cilvēktiesību aizstāvju saukšana pie kriminālatbildības; jānodrošina šo jautājumu regulāra apspriešana divpusējās sanāksmēs, cilvēktiesību dialogos un ANO un reģionālos forumos.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
II. CILVĒKTIESĪBU PROBLĒMJAUTĀJUMU RISINĀŠANA			
11. Vārda brīvības tiešsaistē un bezsaistē aizsardzība un veicināšana	a. Iebilst – divpusēji un daudzpusējos un reģionālos forumos – pret tiesību aktiem, regulējumu vai valsts spiedienu, kas nepieņemami ierobežo vārda brīvību; veikt aktīvus pasākumus, lai nepieļautu un reaģētu uz vardarbību pret žurnālistiem, emuāru autoriem un citiem plašsaziņas līdzekļu rīcībspēkiem, sniedzot tiem iespēju strādāt droši un neapdraudēti kā tiešsaistē, tā arī bezsaistē, nebaidoties no vardarbības, politiskā spiediena, cenzūras un vajāšanas; atbalstīt centienus brīvu, daudzveidīgu un neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu stiprināšanai.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	b. Nodrošināt, lai viedokļa un vārda brīvības ievērošana tiktu integrēta politikas un programmu izstrādē attiecībā uz terorisma apkarošanu, kibernetiķu, cīņu pret kibernetiķu, informācijas pieejamību un citām ES rīcībpolitikām šajās jomās.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	c. Veicināt kā divpusēju, tā arī daudzpusējos forumos īstenotu dialogu par tiesībām uz privātumu un datu aizsardzību; strādāt, lai nodrošinātu, ka tiesību aktos un valstu procedūrās saziņas uzraudzības jomā tiek ievērotas starptautiskajās cilvēktiesībās noteiktās saistības.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

12. Reliģijas vai ticības brīvības veicināšana un aizsardzība	a. Ciešā sadarbībā ar attiecīgām ieinteresētajām personām nodrošināt, ka reliģijas vai ticības brīvība joprojām ir prioritārs darbakārtības jautājums attiecībā ar trešām valstīm, kā arī daudzpusējos forumos; veicināt apmaiņu ar labāko praksi un padziļināt izpratni par reliģijas vai ticības brīvības dažādiem elementiem centrālajos dienestos, ES delegācijās un dalībvalstu vēstniecībās.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV
	b. Mudināt un atbalstīt partnervalstu un citu ieinteresēto personu attiecīgās iniciatīvas reliģijas vai ticības brīvības jomā, jo īpaši tās, kuru mērķis ir aizsargāt un veicināt reliģiskām minoritātēm piederošu personu tiesības, nodrošinot to, ka tās var paust savu reliģisko pārliecību vai ticību, nebaidoties no vardarbības, diskriminācijas, politiskā spiediena, cenzūras vai vajāšanas.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	c. Veicināt starpkultūru un starpreliģiju dialogu un reliģisko un citu līderu lomu reliģijas vai ticības brīvības nodrošināšanā.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV
13. Cīņa pret spīdzināšanu, cietsirdīgu izturēšanos un nāvessodu	a. Vērsties pret spīdzināšanu, cietsirdīgu izturēšanos (novēršana, atbildība un rehabilitācija) un nāvessodu (atcelšana, moratorijs un minimālie standarti), plaši izmantojot politisko un cilvēktiesību dialogu un atbalstot partnervalstis, neatkarīgus valstu preventīvos mehānismus un pilsonisko sabiedrību; iestrādāt aizsardzības pasākumus pret nāvessodu, spīdzināšanu un cietsirdīgu izturēšanos ES darbībās, tostarp terorisma apkarošanas un krīžu pārvarēšanas jomā.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Izstrādāt saskaņotu pieeju, pievēršoties saiknēm starp nāvessodu, spīdzināšanu un nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu, tūlītēju nāvessoda izpildi bez tiesas sprieduma vai patvaļīgām nāvessoda izpildēm, piespiedu pazušanām un patvaļīgu apcietināšanu un aizturēšanu.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV

	c. Lai veicinātu spīdzināšanas pilnīgu aizliegumu, ciešā sadarbībā ar ANO, reģionālajām organizācijām un pilsonisko sabiedrību īstenot kopīgus pasākumus, tostarp atbalstīt desmit gadu pasaules mēroga iniciatīvu (ar Konvenciju pret spīdzināšanu saistītā iniciatīva), lai līdz 2024. gadam visā pasaulē panāktu Konvencijas pret spīdzināšanu ratificēšanu un īstenošanu; veicināt to, lai tiktu ratificēts un īstenots tās fakultatīvais protokols (<i>OPCAT</i>) un Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām Otrais fakultatīvais protokols par nāvessoda atcelšanu.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
14. Dzimumu līdztiesības, sieviešu tiesību, sieviešu un meiteņu pilnvērtīgu iespēju un līdzdalības veicināšana	a. Pastiprināt pienākumu un saistību īstenošanu, kas attiecībā uz sieviešu tiesībām uzņemtas Konvencijā par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu, Pekinas Rīcības platformā un Kairas Deklarācijā par iedzīvotājiem un attīstību un Attīstības programmā laikposmam pēc 2015. gada.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	b. ES ārējās darbības un attīstības sadarbības kontekstā noteikt darbības prioritātes, pievēršoties, tostarp šādiem jautājumiem: sieviešu un meiteņu fiziskās un psiholoģiskās integritātes aizsardzība ar darbībām, kas palīdz aizsargāt sieviešu cilvēktiesības un nepieļauj vardarbību, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai tiktu izskausta sieviešu dzimumorgānu kropļošana, bērnu, agrīnās un piespiedu laulības, dzimuma un seksuālā vardarbība konfliktu laikā; viņu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības un viņu iespējas paust viedokli un piedalīties sociālos un politiskos forumos; izstrādāt un īstenot plānu, kas aizstās ES Rīcības plānu par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm attīstības sadarbībā 2010.–2015. gadā (<i>GAP</i>).	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	c. Veicināt un stiprināt dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm, tostarp ar jaunu stratēģiju attiecībā uz sieviešu un vīriešu vienlīdzīgām iespējām, un palielināt pārskatatbildību, nodrošinot saskaņotību ar vispārējo ES dzimumu līdztiesības politiku.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome

15. Bērnu tiesību veicināšana, aizsardzība un īstenošana	a. Atbalstīt partnervalstu centienus veicināt, aizsargāt un īstenot bērnu tiesības, īpašu uzmanību veltot bērnu aizsardzības sistēmu stiprināšanai, lai bērnus aizsargātu pret vardarbību, ekspluatāciju, izmantošanu un atstāšanu novārtā.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	b. Atbalstīt partnervalstu centienus veicināt, aizsargāt un īstenot bērnu tiesības, īpašu uzmanību veltot ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, piemēram, tiesībām uz izglītību, veselības aizsardzību un uzturu, sociālo aizsardzību, un cīņai pret bērnu darba smagākajām formām, šajā procesā vienmēr ņemot vērā bērna svarīgākās intereses.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	c. Veicināt to, lai tiktu ratificēti ANO Konvencijas par bērna tiesībām fakultatīvie protokoli (par bērnu iesaistīšanu bruņotos konfliktos; par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju un par komunikācijas procedūru), un apsvērt iespēju pievienoties fakultatīvajam protokolam par paziņojumu sniegšanas procedūru.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
16. Nediskriminācijas vides radīšana	a. Izstrādāt ES instrumentu kopumu diskriminācijas novēršanas jomā, kurā būtu izklāstīti instrumenti diskriminācijas novēršanas pasākumiem pret visu veidu diskrimināciju, tostarp daudzkārtēju diskrimināciju.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome
	b. Veicināt labākās prakses apmaiņu ar partnervalstīm par stratēģijām un politiku cīņai pret rasismu, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistītu neiecietību.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

	c. Atbalstīt partnervalstu centienus un attiecīgas ANO, kā arī reģionālo organizāciju iniciatīvas, kuru mērķis ir aizsargāt un veicināt minoritātēm piederošu personu tiesības, un sadarboties ar viņu pārstāvjiem un pilsonisko sabiedrību, kas strādā ar šiem jautājumiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	d. Turpināt pilnveidot ES politiku saskaņā ar ANO Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un noslēguma dokumentu, kas izstrādāts 2014. gada Pasaules konferencē par pirmiedzīvotājiem.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, DV
	e. Turpināt divpusējā un daudzpusēja līmenī sadarboties ar trešām valstīm – ņemot vērā pilsoniskās sabiedrības viedokļus –, lai izskaustu <i>LGBTI</i> diskrimināciju; uzlabot centrālo dienestu, ES delegāciju un dalībvalstu vēstniecību personāla izpratni par <i>LGBTI</i> jautājumiem un viņu spēju saistībā ar šiem jautājumiem rīkoties proaktīvi un palielināt atbalstu tām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas strādā ar <i>LGBTI</i> jautājumiem.	turpinās	EĀDD, DV, Padome, KOM
	f. ES ārējā darbībā aktīvāk veicināt personu ar invaliditāti tiesības, sekmējot to, lai personām ar invaliditāti tiktu nodrošināta vienlīdzīga piekļuve cilvēktiesībām un minēto tiesību ievērošana saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, kuras puse ir arī ES; integrēt invaliditātes jautājumus darbības cilvēktiesību jomā un izstrādāt mērķtiecīgus pasākumus, lai novērstu šķēršļus šo personu vienlīdzīgai līdzdalībai un uzlabotu viņu sociālo iekļaušanu; atbalstīt un stiprināt tādu mehānismu darbību, kas izstrādāti, lai veicinātu, aizsargātu un uzraudzītu ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu saskaņā ar minētās konvencijas 33. panta 2. punktu, tostarp izveidojot šos mehānismus partnervalstīs; veikt nepieciešamos pasākumus saistībā ar ES pievienošanos ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām fakultatīvajam protokolam.	turpinās	KOM, EĀDD, Padome, DV

	g. Uzlabot izpratni par cilvēktiesībām un vecāku cilvēku specifiskajām vajadzībām, īpašu uzmanību pievēršot diskriminācijai vecuma dēļ.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
17. Visaptverošas programmas veicināšana ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību stiprināšanai	a. ES ārējā politikā, tostarp tās ārējās palīdzības plānošanā, vēl vairāk pievērsties ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, vienlaikus arī uzsverot, ka cilvēktiesības ir nedalāmas un savstarpēji saistītas; uzsvērt cilvēktiesību dimensijas skaidru atzīšanu tādās jomās kā sociālā politika, veselība, izglītība, pārtikas un ūdens pieejamība vai dzīves līmenis; veicināt un atbalstīt valsts sociālās aizsardzības minimumu ieviešanu un to darbības jomas paplašināšanu, un to, lai tiktu pakāpeniski ieviesti augstāki sociālo garantiju standarti.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Pastiprināt darbaspēju veidošanu un izstrādāt politikas un darbības pamatnostādnes ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību jomā, lai nodrošinātu, ka viss attiecīgais ES un dalībvalstu personāls tiek informēts par starptautiskajiem līgumiem, kas saistīti ar ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, jo īpaši tām, kas ir saistītas ar pamatprincipiem un tiesībām darba vietā (SDO pamatkonvencijas); apsvērt iespēju pievienoties Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām fakultatīvajam protokolam.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	c. Pastiprināt centienus, lai aizsargātu cilvēktiesību aizstāvjus, tostarp sociālos partnerus, kas iestājas par ekonomikas, sociālo un kultūras tiesību ievērošanu, īpašu uzmanību veltot cilvēktiesību aizstāvjiem, kas strādā ar darba tiesībām, ar tiem cilvēktiesību jautājumiem, kas ir saistīti ar zemes tiesībām, un ar pirmiedzīvotāju tiesībām, cita starpā saistībā ar zemes īpašumu sagrābšanu un klimata pārmaiņām.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

18. Progress jomā "Uzņēmējdarbība un cilvēktiesības"	a. Attīstīt darbspēju un zināšanas uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatnostādņu īstenošanas jomā, jo īpaši attiecībā uz ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un citiem instrumentiem/iniciatīvām, kas palīdz īstenot ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus; stiprināt ES delegāciju un dalībvalstu vēstniecību lomu un zinātību šajā kontekstā; palielināt izpratni par ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un uzņēmumu sociālo atbildību ārējās darbības un politikas dialogā ar partnervalstu valdībām un reģionālajām organizācijām; veicināt valstu rīcības plānu pieņemšanu partnervalstīs; proaktīvi sadarboties ar uzņēmējdarbības, pilsoniskās sabiedrības un valstu cilvēktiesību iestādēm par jautājumiem saistībā ar uzņēmējdarbību un cilvēktiesībām.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV
	b. Vispārējā ES stratēģijā par uzņēmumu sociālo atbildību nodrošināt spēcīgu uzsvāru uz uzņēmējdarbību un cilvēktiesībām, tostarp akcentējot prioritātes ANO pamatprincipu efektīvai īstenošanai.	līdz 2016. gadam	KOM, Padome, EĀDD
	c. Izstrādāt un īstenot valstu rīcības plānus attiecībā uz ANO pamatprincipu īstenošanu vai iekļaut ANO pamatprincipus valstu stratēģijās par uzņēmumu sociālo atbildību; valstu rīcības plānu izstrādē dalīties pieredzē un ar labākās prakses piemēriem.	līdz 2017. gadam	DV
III. VISAPTVEROŠAS PIEEJAS NODROŠINĀŠANA CILVĒKTIESĪBU JAUTĀJUMOS KONFLIKTU UN KRĪŽU SITUĀCIJĀS			
19. Pāreja no agrīnas brīdināšanas sistēmas uz preventīvām darbībām	a. Veicināt un labāk izmantot jauno ES konfliktu agrīnās brīdināšanas sistēmu kā līdzekli, lai novērstu nopietnus cilvēktiesību pārkāpumus.	turpinās	EĀDD, Padome, DV
	b. Nodrošināt lielāku saskaņotību tādās jomās kā ziņošana par cilvēktiesībām un agrīnā brīdināšana / konfliktu analīze, tostarp cilvēktiesību dialogos un konsultācijās pievērsties attiecīgajiem konfliktu riskiem un pastiprinot sadarbību ar starptautiskajām un reģionālajām organizācijām.	līdz 2016. gadam	EĀDD, DV

	c. Atbalstīt darbības, lai uzraudzītu un apkarotu kūdīšanu, kas varētu izraisīt nopietnus cilvēktiesību pārkāpumus vai aizskārumus, jo īpaši noziegumus pret cilvēci; atbalstīt pasākumus cīņā pret naidīgām runām un vardarbīgu ekstrēmismu, apzinot pamatcēloņus, izstrādājot atbildes vēstījumus un cilvēktiesību jomas izglītības un miera veidošanas iniciatīvas, kas jo īpaši vērstas uz bērniem un jauniešiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	d. Atbalstīt sieviešu lomu konfliktu novēršanā, starpniecībā un miera veidošanā.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	e. Attiecībā uz bruņoto konfliktu skartiem bērniem uzlabot novēršanas, reaģēšanas un (ilgtermiņa) reintegrācijas programmas sadarbībā ar vietējām kopienām, konfliktu skartajiem bērniem un vecākiem (piemēram, psihosociālā palīdzība, sociālekonomiskā reintegrācija, izglītības un dzīves prasmju apmācība, kā arī ģimenes locekļu meklēšana un ģimenes atkalapvienošana).	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV
20. Darbspējas uzlabošana konfliktu un krīžu risināšanai daudzpusējā un reģionālajā līmenī	a. Uzlabot sadarbību ar ANO īpašo padomdevēju genocīda novēršanas jautājumos un ANO īpašo padomdevēju aizsardzības pienākuma jautājumos, kā arī ar citiem starptautiskajiem un reģionālajiem rīcībbspēkiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas iesaistīti preventīvos pasākumos, kā arī sniegt tiem attiecīgu atbalstu.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	b. Atbalstīt darbu, ko veic ANO īpašais pārstāvis jautājumos par bērniem bruņotos konfliktos, un jo īpaši atbalstīt rīcības plānu izstrādi, īstenošanu un pārraudzību, lai pārtrauktu un novērstu smagus pārkāpumus pret bērniem, kurus skar bruņoti konflikti, tostarp īstenojot aizstāvības un plānošanas darbības.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	c. Atbalstīt darbu, ko veic ANO īpašā pārstāve jautājumos par seksuālo vardarbību konfliktu laikā, ANO ekspertu grupa un ANO rīcība, lai uzlabotu starptautisko centienu, kuru mērķis ir novērst seksuālo vardarbību, koordinēšanu un nodrošinātu seksuālās vardarbības noziegumu faktisku izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

21. Atbalsts starptautisko humanitāro tiesību ievērošanai	a. Izvērtēt un vajadzības gadījumā uzlabot to, kā tiek īstenotas ES pamatnostādnes par starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas veicināšanu, ņemot vērā notiekošās diskusijas par starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas mehānismu.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Izvērtēt to, kā tiek īstenoti solījumi, ko ES puda Sarkanā Krusta kustības 31. konferencē, sagatavoties 32. konferencei (2015. gada decembrī) un veikt atbilstošus pasākumus līdz 33. konferencei 2019. gadā.	turpinās	EĀDD, Padome, DV
	c. Izstrādāt un īstenot pienācīgas pārbaudes politiku, lai nodrošinātu, ka ES atbalsts drošības spēkiem, jo īpaši saistībā ar KDAP misijām un operācijām, atbilst ES cilvēktiesību politikai un sekmē tās īstenošanu un atbilst to starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību veicināšanai, aizsardzībai un īstenošanai, kas var būt piemērojamas.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome
	d. Attiecīgā gadījumā ES misiju vadītājiem un attiecīgajiem ES pārstāvjiem, tostarp ES civilo operāciju vadītājiem, ES militāro operāciju komandieriem un ES īpašajiem pārstāvjiem, savos ziņojumos par attiecīgo valsti vai konfliktu būtu jāietver starptautisko humanitāro tiesību situācijas izvērtējums. Īpaša uzmanība būtu pievēršama informācijai, kas norāda uz varbūtējiem nopietniem starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem; ja iespējams, šādos ziņojumos būtu arī jāiekļauj analīze un ierosinājumi saistībā ar iespējamiem pasākumiem, ko ES varētu veikt.	līdz 2017. gadam	KOM, EĀDD, Padome, DV

22. Nesodāmības izskaušana, pārskatatbildības stiprināšana un pārejas tiesiskuma veicināšana un atbalsts tam	a. Visaptveroši izvērtēt to, kā tiek īstenots Padomes Lēmums 2011/168/KĀDP (2011. gada 21. marts) par Starptautisko Krimināltiesu (SKT) un rīcības plāns tā īstenošanai; oficiāli uzsākt ES un SKT apaļā galda sarunas, kas ļautu attiecīgajam personālam apzināt kopīgu interešu jomas, apmainīties ar informāciju par attiecīgajām darbībām un nodrošināt labāku sadarbību starp abām organizācijām.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Izstrādāt un īstenot ES politiku par pārejas tiesiskumu, tostarp veicot kartēšanu, lai apzinātu ES pieredzi, problēmas un atziņas, kas gūtas, atbalstot pārejas tiesiskumu; sniegt konkrētus norādījumus un apmācīt ES misiju personālu, kurš strādā pārejas tiesiskuma jomā; izveidot personāla tīklu attiecīgā gadījumā Komisijas dienestu, EĀDD un ES dalībvalstu līmenī, lai apmainītos ar labāko praksi un veicinātu saskaņotību un konsekveni; pastiprināt pārraudzību un ziņošanu (tostarp ar valstu cilvēktiesību stratēģijām) un veicināt starpreģionu dialogu par pārejas tiesiskumu, lai uzlabotu sadarbību starp reģionālajām organizācijām.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
23. Cilvēktiesību iekļaušana visu KDAP posmu plānošanā, pārskatīšanā un īstenošanā	a. Izstrādāt nozaru darbības pamatnostādnes tādām personām KDAP misijās, kas strādā policijas, militārajās, cietumu un tiesu iestāžu misijās, lai sniegtu praktisku ievirzi attiecībā uz cilvēktiesību un attiecīgā gadījumā starptautisko humanitāro tiesību iekļaušanu, uzsvāru liekot uz civiliedzīvotāju, jo īpaši bērnu, aizsardzību un sieviešu un meiteņu pilnvērtīgām iespējām un līdzdalību.	līdz 2017. gadam	EĀDD, Padome, DV

	<p>b. Izstrādāt un īstenot KDAP civilajām misijām paredzēto jauno kopējo rīcības kodeksu, cita starpā veicot personāla pirmsmisijas un ievada apmācību, ar konkrētu misiju saistītu apmācību izvietotajam personālam, augstākā līmeņa personāla specializēto apmācību, īstenojot izpratnes veidošanas pasākumus misiju laikā un vietējo iedzīvotāju vidū un veicot statistikas apkopošanu par rīcības kodeksa pārkāpumiem; veikt līdzīgus pasākumus, lai nodrošinātu lielāku informētību par rīcības normām militāro operāciju personāla vidū un palielinātu izpratni tajās vietējās kopienās, kurās izvietotas misijas / notiek operācijas.</p>	līdz 2017. gadam	EĀDD, Padome, DV
	<p>c. Apmēģīgāk īstenot visaptverošo pieeju attiecībā uz to, kā ES īsteno ANO DP Rezolūcijas 1325 un 1820 un vēlākās rezolūcijas par sievietēm, mieru un drošību, ņemot vērā ANO augsta līmeņa pārskatīšanu un jaunus problēmjautājumus (tostarp terorisma apkarošanu, cīņu pret vardarbīgu ekstrēmismu, cilvēku tirdzniecību), kā arī uzlabojot ziņojumu sniegšanu par panākumiem saistībā ar visaptverošo pieeju, pieņemot stratēģisku plānu ANO DP Rezolūcijas 1325 principu iekļaušanai KDAP misiju un operāciju plānošanas, īstenošanas un pārskatīšanas ciklā un uzlabojot iesaistīšanos un koordināciju ar visām ES dalībvalstīm.</p>	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
IV. LIELĀKAS SASKAŅOTĪBAS UN KONSEKVENCES VEICINĀŠANA			
24. Migrācija / cilvēku tirdzniecība / migrantu kontrabanda / patvēruma politika	<p>a. Saskaņā ar vispārējo pieeju migrācijai un mobilitātei un Eiropas programmu migrācijas jomā uzlabot cilvēktiesību aizsardzības pasākumus visos migrācijas un mobilitātes dialogos un sadarbības satvaros ar trešām valstīm, tostarp mobilitātes partnerībā un kopīgajās programmās migrācijas un mobilitātes jomā, kā arī ar migrāciju saistītos līgumos, procesos un programmās, tostarp analizējot ietekmi uz cilvēktiesībām; nodrošināt, ka darbības veidošanas projektos imigrācijas un robežu aģentūrās tiek ieviesta apmācība cilvēktiesību jautājumos.</p>	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV

	<p>b. Balstoties uz jau veiktajiem ES Cilvēku tirdzniecības apkaršanas stratēģijas īstenošanas pasākumiem, pilnībā integrēt cilvēktiesības, bēgļu tiesības un cietušo aizsardzību diskusijās par cilvēku tirdzniecību politikas, migrācijas un mobilitātes, drošības un cilvēktiesību dialogos ar prioritārajām valstīm un ar starptautiskajām un reģionālajām organizācijām un līdzekļu devējiem, kas darbojas šajās prioritārajās valstīs; ES delegācijas prioritārajās valstīs pilnībā izmantos iespēju sazināties ar iecelto kontaktpersonu cilvēku tirdzniecības jautājumos un diskusijās par cilvēku tirdzniecību ar uzņēmējvalsts iestādēm izvirzīs ar cilvēktiesībām saistītus jautājumus; veicināt to, ka tiek ratificētas un īstenotas starptautiskās pamatkonvencijas, kas attiecas uz cilvēku tirdzniecību un piespiedu darba jautājumu.</p>	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	<p>c. Politikas, cilvēktiesību un citos dialogos ar partnervalstīm risināt cilvēktiesību jautājumus, kas saistīti ar cilvēku kontrabandu; mudināt ES delegācijas pilnībā izmantot resursus, lai nodrošinātu to, ka cilvēku kontrabanda un šā procesa cilvēktiesību dimensija vienmēr tiktu ņemtas vērā, sadarbojoties ar uzņēmējvalsts iestādēm, kā arī ar pilsonisko sabiedrību, starptautiskajām organizācijām un citiem līdzekļu devējiem.</p>	līdz 2017. gadam	EĀDD, DV
	<p>d. Atbalstīt partnervalstis bēgļu un iekšzemē pārvietotu personu tiesību veicināšanā un aizsardzībā, tostarp izmantojot darbības veidošanas pasākumus un sekmējot 1951. gada Konvencijas par bēgļa statusu un 1967. gada protokola ratifikāciju.</p>	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	<p>e. Atbalstīt tiesu iestāžu un veselības aprūpes uzlabotu pieejamību migrantiem izcelsmes un tranzīta valstīs; veicināt aizturēto migrantu aizturēšanas apstākļu uzlabošanu un rast alternatīvas nelikumīgo migrantu aizturēšanai trešajās valstīs; šajā sakarā īpašu uzmanību veltīt neaizsargātiem migrantiem, tostarp nepilngadīgajiem.</p>	turpinās	KOM, EĀDD, DV

	f. Sadarboties ar diasporas kopienām gan ES, gan trešās galamērķa valstīs, lai to izcelsmes valstīs veicinātu informētību par cilvēktiesību pārkāpumiem, ar kuriem saskaras migranti un bēgļi tranzīta valstīs, un atbalstīt diasporas grupu centienus risināt cilvēktiesību jautājumus to izcelsmes valstīs.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV
	g. Noteikt izcelsmes valstis, kurās cilvēktiesību pārkāpumi ir svarīgākais virzītājfaktors cilvēku izceļošanai, un mērķtiecīgāk izmantot politisko un citus dialogus un programmas, lai novērstu minētos pārkāpumus.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, DV
	h. Attiecībās ar prioritārajām valstīm turpināt risināt jautājumu par bezvalstniecību; koncentrēt centienus, lai novērstu to, ka konfliktu, pārvietošanas un valstu sadalīšanās dēļ rodas bezvalstnieku iedzīvotāju grupas.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
25. Tirdzniecības/ieguldījumu politika	a. Atbalstīt un stiprināt VPS+ saņēmējvalstu saistību efektīvu ieviešanu, īstenošanu un pārraudzību (attiecīgie nolīgumi cilvēktiesību jomā un SDO konvencijas), tostarp īstenojot projektus kopā ar svarīgām starptautiskām struktūrām un pilsonisko sabiedrību, tostarp sociālajiem partneriem.	turpinās	EĀDD, KOM
	b. Turpināt izstrādāt ilgtspējīgu un metodiski pareizu pieeju, lai <i>ex ante</i> ietekmes novērtējumos, ilgtspējas ietekmes novērtējumos un <i>ex post</i> novērtējumos veiktu analīzi par tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumu ietekmi uz cilvēktiesībām; izpētīt veidus, kā paplašināt pašreizējo kvantitatīvo analīzi, ar kuru izvērtēt tirdzniecības un ieguldījumu iniciatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	c. ES dalībvalstīm censties jaunus vai pārskatītos divpusējos ieguldījumu nolīgumos, par kuriem tās turpmāk risinās sarunas ar trešām valstīm, iekļaut noteikumus, kas saistīti ar cilvēktiesību ievērošanu un īstenošanu, tostarp noteikumus par uzņēmumu sociālo atbildību atbilstīgi noteikumiem, ko iekļauj nolīgumos, par kuriem tiek risinātas ES līmeņa sarunas.	turpinās	DV
	d. Mērķis ir sistemātiski iekļaut ES tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos starptautiski atzītus principus un pamatnostādnes par uzņēmumu sociālo atbildību, piemēram, tos, ko satur ESAO pamatnostādnes starptautiskiem uzņēmumiem, ANO "Globālais līgums", un ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipi, SDO	turpinās	KOM

	trīspusējā deklarācija par principiem attiecībā uz starptautiskiem uzņēmumiem un sociālo politiku un <i>ISO 26000</i> .		
	e. Regulāri pārskatīt Regulu par tādu preču tirdzniecību, ko varētu izmantot nāvessoda izpildei vai spīdzināšanai (1236/2005), un Regulu par divējāda lietojuma precēm (428/2009), lai mazinātu iespējamo apdraudējumu, kas saistīts ar tādu IKT izstrādājumu nekontrolētu eksportu, ko varētu izmantot tādā veidā, kas rada cilvēktiesību pārkāpumus.	turpinās	EĀDD, KOM
26. Terorisma apkarošana	a. Nodrošināt cilvēktiesību un tiesiskuma pilnīgu ievērošanu, īstenojot ES visaptverošo rīcību cīņai pret terorismu saskaņā ar 2005. gada ES terorisma apkarošanas stratēģiju, un gādāt, lai šie aspekti būtu prioritāri visās programmās, tiesību aktos, rīcībpolitikās un mehānismos terorisma apkarošanas jomā trešās valstīs, vienlaikus nodrošinot atbilstību starptautiskajām humanitārajām tiesībām un – attiecīgā gadījumā – iespējas sniegt uz principiem balstītu humāno palīdzību.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Nodrošināt ES cilvēktiesību un terorisma apkarošanas pamatnostādņu plašu izplatīšanu, tostarp iesaistoties informēšanas pasākumos un apmācot speciālistus šajā jomā, īpaši par darbībām, kas veiktas saskaņā ar Stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM

27. Tiesībās balstītas pieejas attīstībai īstenošana	a. Īstenot ES apņemšanos virzīties uz tādu tiesībās balstītu pieeju attīstības sadarbībai, kurā ir ietvertas visas cilvēktiesības, cenšoties panākt tās visaptverošu un konkrētu integrāciju visos ES attīstības jomas instrumentos un pasākumos, izmantojot apmācību un norādījumus, darbības atbalstu, uz rezultātiem vērsta pārraudzības pamatnostādnes un novērtējuma kritērijus, tiecoties līdz starpposma pārskatīšanai panākt tās pilnīgu integrāciju izvērtējumā par tiesībās balstītu pieeju attīstības sadarbībai; ES dalībvalstis strādās, lai tiesībās balstītu pieeju aizvien plašāk iekļautu savā attīstības sadarbības politikā.	līdz 2016. gadam	KOM, EĀDD, Padome, DV
	b. Novērtēt to, kā tiek īstenots 2012. gada ES budžeta atbalsta politikas 12. pielikums, kurā kā svarīgs elements budžeta atbalstam iestrādāts pamatvērtību novērtējums, un jo īpaši šajā sakarībā pilnībā integrēt tiesībās balstītu pieeju nozaru reformu līgumos.	līdz 2017. gadam	KOM, EĀDD
	c. Izpētīt iespēju tiesībās balstītu pieeju turpināt iekļaut ar attīstību nesaistītās ārējās darbībās; sekmēt diskusijas par tiesībām uz attīstību; novērtēt Attīstības programmas laikposmam pēc 2015. gada ietekmi uz cilvēktiesībām.	līdz 2017. gadam	KOM, EĀDD, DV
28. Ietekmes novērtējumu devuma stiprināšana cilvēktiesību ievērošanā	a. Pamatojoties uz ES pasākumu ietekmes uz pamattiesībām līdzšinējo novērtējumu, turpināt uzlabot cilvēktiesību iekļaušanu tādos Komisijas ietekmes novērtējumos par priekšlikumiem ar ārēju ietekmi, kuri, iespējams, būtiski ietekmēs cilvēktiesības; izstrādāt sīkākas norādes analīzei par ietekmi uz cilvēktiesībām, pilnveidot zinātību un darbības šāda veida analīzei un nodrošināt plašu apspriešanos ar attiecīgajām ieinteresēto personu grupām, kuras ir pakļautas būtiskam apdraudējumam cilvēktiesību jomā.	turpinās	EĀDD, KOM

	b. Analīzi par ietekmi uz cilvēktiesībām iekļaut Komisijas <i>ex post</i> novērtējumos par ES pasākumiem ar ārēju ietekmi.	turpinās	KOM, EĀDD
	c. Nodrošināt politikas saskaņotību starp analīzi par ietekmi uz cilvēktiesībām, ko veic ietekmes novērtējumos, un citiem ar cilvēktiesībām saistītiem politikas instrumentiem, tostarp valstu stratēģijām cilvēktiesību jomā, dialogiem par cilvēktiesībām un plānošanas un budžeta atbalsta finansēšanas instrumentiem, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi un maksimāli palielinātu pozitīvo.	turpinās	EĀDD, KOM
V. ES POLITIKA EFEKTĪVĀKAM ATBALSTAM CIVĪLĪKTIESĪBĀM UN DEMOKRĀTIJAI			
29. Cilvēktiesību dialogu efektivitātes palielināšana	a. Izstrādāt, izplatīt un pilnveidot labāko praksi attiecībā uz cilvēktiesību dialogiem, ieskaitot turpmākus pasākumus.	līdz 2017. gadam	EĀDD, Padome
	b. Nodrošināt, lai cilvēktiesību un demokrātijas apsvērumi tiktu ņemti vērā dažādos nozaru dialogos ar partnervalstīm un lai tie veidotu daļu no kopējās divpusējās stratēģijas.	turpinās	EĀDD, Padome
	c. Nodrošināt iekšējo un ārējo koordināciju saistībā ar cilvēktiesību dialogiem, tostarp ES un pilsoniskās sabiedrības organizāciju ikgadējo dialogu; noteikt un risināt vairākus prioritāros jautājumus cilvēktiesību un demokrātijas jomā saistībā ar ārējiem cilvēktiesību dialogiem, kuros iespējama iedarbīgāka ES rīcība.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV

	d. Turpināt ANO un citos divpusējos cilvēktiesību forumos īstenoto sadarbību iekļaut divpusējos cilvēktiesību un politiskajos dialogos un sadarbībā; censties ciešāk sadarboties un noteikt kopīgas darbības, īpaši ar stratēģiskajiem partneriem; censties panākt starptautisko cilvēktiesību standartu vispārēju ievērošanu un izstrādāt norādes, lai sistemātiski tiktu izmantoti līgumu izpildes uzraudzības struktūru paustie un Cilvēktiesību padomes vispārējā regulārajā pārskatā un īpašajās procedūrās iekļautie noslēguma apsvērumi, ieteikumi, kā arī ziņojumi.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	e. Noteikt un izvērtēt ES cilvēktiesību dialogu un konsultāciju prioritātes, mērķus, nosacījumus un rādītājus, lai atvieglotu to pārskatīšanu.	līdz 2017. gadam	EĀDD, Padome
30. Valstu stratēģiju cilvēktiesību jomā pamanāmības un ietekmes vairošana	a. Uzsākt valstu vietējo stratēģiju cilvēktiesību jomā otro kārtu, ņemot vērā pirmajā kārtā gūto pieredzi, tostarp vajadzību apspriesties ar pilsonisko sabiedrību un publiskās diplomātijas svarīgumu.	2015./2016. gads	EĀDD, KOM, DV, Padome
	b. Integrēt valstu stratēģiju cilvēktiesību jomā prioritātes un demokrātijas aspektu analīzi politiskajos dialogos, ziņojumu sagatavošanā un augsta līmeņa apmeklējumu jautājumu lokā.	turpinās	
	c. Nodrošināt turpmākus pasākumus attiecībā uz valstu stratēģijām cilvēktiesību jomā, kopīgi sagatavojot gada īstenošanas ziņojumus, kas iesniedzami attiecīgajām Padomes struktūrām.	turpinās	EĀDD, KOM, Padome, DV
	d. Nodrošināt, ka ES un dalībvalstu palīdzības programmās tiek ņemta vērā un sekmēta valstu stratēģiju cilvēktiesību jomā prioritāšu īstenošana.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

31. Koncentrēšanās uz ES cilvēktiesību pamatnostādņu efektīvu īstenošanu	a. Sekmēt izpratnes veicināšanu un ES pamatnostādņu un attiecīgo norāžu izplatīšanu, kā arī ES delegāciju un dalībvalstu vēstniecību, tostarp vēstnieku līmenī, personāla apmācību.	līdz 2017. gadam	KOM, EĀDD, DV
	b. Sistematizēt ziņošanu par pamatnostādņu īstenošanu un sagatavot pārskatus par ES rīcību saistībā ar konkrētiem tematiskajiem jautājumiem partnervalstīs, lai nodrošinātu sistemātiskākus turpmākus pasākumus attiecībā uz konkrētiem gadījumiem un veicinātu regulāru labākās prakses apmaiņu pamatnostādņu īstenošanas jautājumā.	līdz 2016. gadam	KOM, EĀDD, DV
32. Vēlēšanu novērošanas ietekmes palielināšana	a. Atbalstīt to, lai tiktu īstenota Deklarācija par starptautiskās vēlēšanu novērošanas principiem, un vēlreiz apņemties to īstenot, un cieši sadarboties ar organizācijām (piemēram, <i>ODHIR</i>), kas Deklarāciju par starptautiskās vēlēšanu novērošanas principiem piemēro novērošanas metodoloģijā.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Konsolidēt labāko praksi, lai ES vēlēšanu novērošanas misiju un EDSO/ <i>ODIHR</i> vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumus iestrādātu ES un ES dalībvalstu politiskajos dialogos un demokrātijas atbalsta pasākumos.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	c. Stiprināt ilgtermiņa plānošanu un visu tādu aspektu integrētu izmantošanu, kas attiecas uz ES un dalībvalstu atbalstu vēlēšanu ciklam, izpētot inovatīvus atbalsta sniegšanas mehānismus.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, DV

33. ES rīcībpolitiku, instrumentu un finansēšanas instrumentu efektīvas izmantošanas un labākās mijiedarbības nodrošināšana	a. Palielināt to esošo ES rīku, finansēšanas instrumentu un ziņošanas mehānismu saskaņotību un papildināmību, ko izmanto, lai veicinātu cilvēktiesības un atbalstītu demokrātiju (piemēram, Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments, valstu stratēģijas cilvēktiesību jomā, demokrātijas aspektu analīze un rīcības plāni, ziņojumi par vēlēšanu novērošanas gaitu, vēlēšanu atbalsta un turpmāko pasākumu misijas, paplašināšanās progresa ziņojumi, Eiropas kaimiņattiecību politikas progresa ziņojumi un rīcības plāni, plāni sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību, pamatvērtību novērtējumi par labas pārvaldības un attīstības līgumiem, budžeta atbalsta riska pārvaldības sistēmas), ņemot vērā pārskatīšanas procedūras, kas veiktas attiecībā uz šiem instrumentiem.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome
	b. Stiprināt demokrātijas aspektu analīzi un atbalstu, pamatojoties uz gūto pieredzi un trūkumiem, kas apzināti demokrātijas atbalsta 1. un 2. paaudzes izmēģinājuma projektos, un stiprināt ES deleģāciju un ES dalībvalstu vēstniecību darbību, lai darbs demokrātijas jomā būtu saskaņots.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	c. Pilnveidot darba metodes, lai nodrošinātu labāko saikni starp dialogu, mērķtiecīgu atbalstu, ierosmēm un ierobežojošiem pasākumiem.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

	d. Palielināt saskaņotību starp cilvēktiesību jomas mērķiem, kas noteikti rīcības plānā un valstu stratēģijās cilvēktiesību jomā, un to, kā tiek plānota ES un dalībvalstu palīdzība cilvēktiesību jomā; ņemt vērā labāko praksi ar cilvēktiesībām saistītu projektu īstenošanā, un iekļaut to visos kopīgas mācīšanās mehānismos.	turpinās	EĀDD, KOM, DV
	e. Uzlabot saskaņotību to cilvēktiesību klauzulu piemērošanā, kas tiek sistemātiski iekļautas visos jaunajos ES starptautiskajos nolīgumos.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM
	f. Atbalstīt cilvēktiesību jomas rādītāju izstrādi, ko patlaban veic Augstā cilvēktiesību komisāra birojs, lai: i) atvieglotu rezultātu novērtējumu cilvēktiesību jomā, tostarp tiešsaistē publicējot visā pasaulē pieejamus rādītājus, un ii) sistematizētu datu par cilvēktiesību jautājumiem apkopošanu un izmantošanu un novērtētu labāko praksi un gūtās atziņas.	līdz 2017. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	g. Sistemātiski sadarboties ar ANO un reģionālajām organizācijām (piemēram, Āfrikas Savienība, Amerikas valstu organizācija, Arābu valstu līga, Eiropas Padome, Eiropas Drošības un sadarbības organizācija, Dienvidaustrumāzijas valstu asociācija, Dienvidāzijas Reģionālās sadarbības asociācija, Klusā okeāna salu forums) par labāko praksi cilvēktiesību un demokrātijas stiprināšanas jomā visos reģionos.	turpinās	EĀDD, KOM, DV

34. Uzlabota publiskā diplomātija un saziņa par cilvēktiesību jautājumiem	a. Uzlabot ES cilvēktiesību politikas pieejamību un pamanāmību, efektīvāk izmantojot internetu un sociālos plašsaziņas līdzekļus, tostarp nodrošinot plašāku un vienotāku klātbūtni tīmeklī.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV
	b. Sekmīgāk veidot saziņu valsts līmenī, lai sasniegtu pilsonisko sabiedrību un iedzīvotājus un sadarbotos ar viņiem jautājumos, kas ir saistīti ar konkrētās valsts cilvēktiesību prioritātēm un šīs jomas pasākumiem.	līdz 2016. gadam	EĀDD, KOM, Padome, DV